

Onderwerp Jaarverslag Leerplicht en
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)
2020-2021
ter informatie
Steller Sanwi Visser

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 54 66 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 102994-2022.

Datum 13 april 2022 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag Leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) van de gemeente Groningen over het schooljaar 2020-2021. Op basis van artikel 25 van de Leerplichtwet zijn wij verplicht u te informeren over de resultaten van de leerplicht in de gemeente. Met dit jaarverslag voldoen we aan deze verplichting. Naast de resultaten van leerplicht, presenteren we ook de activiteiten van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC).

De gemeentelijke taken met betrekking tot leerplicht en RMC worden uitgevoerd door de medewerkers van de afdeling DMO Leerlingzaken. Leerplicht en RMC waarborgen het recht op onderwijs en ontwikkeling van de 5 tot 23 jarigen in onze gemeente en de RMC regio.

Het RMC heeft voor de doelgroep van 18 tot 23 jaar ook de opdracht om schooluitval te voorkomen, hierbij is echter geen sprake van handhaving omdat de jongere vanaf 18 jaar niet meer verplicht is om onderwijs te volgen.

Daarnaast heeft het RMC de opdracht een sluitend regionaal vangnet te creëren van partijen uit onderwijs, gemeenten, zorg en arbeid voor alle kwetsbare jongeren tot 23 jaar.

Leerplicht

De leerplichtambtenaren houden toezicht op de naleving van de Leerplichtwet. De RMC medewerkers doen dit voor de 16 en 17 jarige jongeren op het MBO die kwalificatieplichtig zijn. Ze zijn hiervoor beëdigd door de burgemeester. Soms is handhaving van de wet nodig en daarom zijn ze ook aangesteld als buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA).

Het schooljaar 2020/2021 was wederom een bijzonder jaar. Het tweede schooljaar waarin de coronacrisis een grote impact had op het onderwijs en de ontwikkeling van kinderen en jongeren. En daarmee ook op het werk van de leerplichtambtenaren en de partners waarmee ze samenwerken. Er speelden veel bijzondere vraagstukken omtrent corona in relatie tot schoolverzuim. Het verzuim was tijdens het online onderwijs en thuisonderwijs minder goed in beeld en daar waar er zichtbaar sprake was van verzuim was elke situatie anders en was er een aanpak op maat noodzakelijk. Het registreren van verzuim was lastig, zowel op de scholen als bij leerplicht. Desondanks hebben we dit zo goed mogelijk gedaan. Hieronder wordt de rapportage van de verzuimcijfers verkort weergegeven.

Absoluut verzuim (wel leerplichtig, geen schoolinschrijving)

De leerplichtambtenaren zijn bij 172 meldingen van absoluut verzuim in actie gekomen (het jaar ervoor 165).

Voor 27 kinderen was er op peildatum 1-8-2021 nog geen oplossing. Dit waren bijvoorbeeld leerlingen die al wel een school hadden gevonden maar nog niet waren ingeschreven. Ook was een aantal jongeren verhuisd of 18 jaar geworden. In november waren er slechts 3 leerplichtige jongeren waarvoor nog geen passend aanbod was gevonden. Uiteraard bleven deze in beeld bij de leerplichtambtenaar en is samen met ouders, onderwijs en andere partijen een plan opgesteld gericht op terugkeer naar school.

Relatief verzuim (ongeoorloofd verzuim van een leerplichtige- of kwalificatie plichtige jongere; wel ingeschreven op een school)

In schooljaar 2020-2021 heeft de afdeling Leerlingzaken 890 meldingen ontvangen van ongeoorloofd verzuim. Dit betreft meldingen van jongeren die zonder geldige reden afwezig zijn geweest of vaak te laat komen. In 2019-2020 waren dit 863.

Verzuim werd minder vaak gemeld door de scholen dan voor de crisis het geval was. Wel werd de leerplichtambtenaar regelmatig ingeschakeld voor advies wanneer een leerling minder goed in beeld was of omdat er zorgen waren, bijvoorbeeld over zijn deelname aan de online lessen of thuissituatie.

Luxe verzuim (wanneer ouders, zonder toestemming van de schoolleiding, hun kinderen buiten de schoolvakanties van school houden om hen bijvoorbeeld mee te nemen op vakantie)

Het zogenaamde luxe verzuim is het afgelopen schooljaar wederom gedaald; van 47 naar 17 meldingen. Dit komt vooral voor op de basisscholen (10 meldingen). De daling is vermoedelijk veroorzaakt door de corona maatregelen.

Vrijstellingen

In de Leerplichtwet is nauw omschreven op basis waarvan een vrijstelling kan worden gegeven. In schooljaar 2020-2021 zijn er 184 vrijstellingen verleend. Het schooljaar

Volgvel 2

daarvoor waren er 173 kinderen vrijgesteld van onderwijs. De toename zien we vooral bij het aantal vrijstellingen voor kinderen die nog nooit een school hebben bezocht. In schooljaar 2020-2021 ging dit om 100 van de 184 kinderen met een vrijstelling (54%) het jaar daarvoor waren dit 85 van de 173 (49%). Vorig schooljaar waren 84 kinderen vrijgesteld die eerder wel een schoolinschrijving hebben gehad. Dit aantal is stabiel gebleven, in 2019-2020 ging dit om 88 kinderen.

Wat betreft de soorten vrijstellingen zien we vooral een toename bij vrijstelling 5 onder a, die toegekend wordt op basis van psychische en/of fysieke gronden (+16). Verder valt de afname van 5 onder c op (-12). Deze kinderen volgen onderwijs in het buitenland.

Thuiszitters

Vanaf oktober 2020 heeft het ministerie het begrip thuiszitters losgelaten Er is geen specifieke thuiszittersaanpak meer. Het vervolg van de landelijke thuiszittersaanpak is een integrale aanpak die bestaat uit de verbeteraanpak passend onderwijs, de verbeterde onderwijs-zorg samenwerking en het creëren van meer maatwerkmogelijkheden via de onderwijszorgarrangementen. Deze integrale aanpak heeft ten doel het in beeld hebben en houden van ieder kind. Het ministerie maakt de omslag van ‘thuiszitter’ naar het belang van het in beeld hebben van kinderen en jongeren. De focus ligt op de aanwezigheid op school en het verbeteren van de mogelijkheden om te kunnen deelnemen aan onderwijs.

In Groningen hebben we in het afgelopen schooljaar het actieplan thuiszitterspact 2.0 uitgewerkt. Hiermee zetten we het thuiszitterspact voort dat in juni 2018 is gestart. Er zijn nog steeds te veel kinderen en jongeren die niet naar school gaan, ondanks alle inspanningen van ouders, onderwijs, samenwerkingsverbanden, WIJ-teams, leerplicht, GGD en andere partijen. De inhoud van dit actieplan komt grotendeels overeen met de integrale landelijke aanpak van het ministerie. We blijven ons richten op het in beeld hebben en houden van alle kinderen en jongeren. De focus ligt op aanwezigheid en het voorkomen van verzuim. In het nieuwe thuiszitterspact is daarnaast de verbetering van de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp opgenomen. Dit betekent een verbreding van de bestuurlijke opdracht aan de stuurgroep. In juni 2021 is het thuiszitterspact 2.0 ondertekend. Voortbordurend op de lijn van het ministerie dekt de naam van het pact de lading feitelijk niet meer. We willen immers geen thuiszitters meer. Naar een nieuwe naam wordt nog gezocht.

RMC

De gemeente Groningen is de contactgemeente van de RMC regio 03 Centraal en Westelijk Groningen. In Nederland zijn alle gemeenten verdeeld over 40 regio's. Deze regio's zijn vastgelegd in de uitvoeringsregeling Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Naast de gemeente Groningen horen de gemeente Midden-Groningen en de gemeente Westerkwartier bij regio 03.

Gemeenten en scholen in de RMC-regio moeten elke vier jaar een regionaal programma opstellen en uitvoeren ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen 12 en 23 jaar. Het nieuwe regionale programma is in schooljaar 2020-2021 van start gegaan. Hierin hebben we opnieuw stevig ingezet op preventie en het verbeteren en versterken van bestaande trajecten.

Volgvel 3

Het uitgangspunt van het kabinet voor de regionale aanpak is, dat jongeren op school zitten, een baan hebben of een traject van leren en werken volgen. Daarbij is het doel dat jongeren zoveel mogelijk een diploma halen op minimaal het niveau van een startkwalificatie. De afgelopen jaren is tevens een koers ingezet waarbij het vsv-beleid is verbreed naar alle kwetsbare jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar.

Het onderwijs en de gemeenten hebben gewerkt aan een aanpak waarbij al deze jongeren in beeld zijn en de juiste ondersteuning krijgen. Niet alleen richting onderwijs, maar ook in begeleiding naar werk en zorg. Deze koers is sinds januari 2019 wettelijk verankerd en wordt structureel door de Rijksoverheid gefinancierd. Scholen en gemeenten krijgen gezamenlijk financiering voor de uitvoering van het regionale programma.

Het schooljaar 2020-2021 was een uitzonderlijk jaar. Het onderwijs had het zwaar: van (gedeeltelijke) lockdowns naar online lesgeven en ook nog goede zorg en ondersteuning bieden aan de thuiszittende studenten. In samenwerking met alle partijen (onderwijs, School als Wijk, RMC en RMC+ preventiewerkers) hebben we geprobeerd de studenten zo goed en zo kwaad als dat ging in beeld te houden en te begeleiden. Zowel in het onderwijsproces als persoonlijk. Voor de wat meer kwetsbare studenten werd plaats gemaakt op de scholen.

Het bleek lastig te zijn om bij de online lessen 'aanwezigheid' goed en adequaat in beeld te houden. Wanneer een student online was, betekende dit niet automatisch dat de les gevolgd werd. Het gebrek aan motivatie voor het volgen van de online lessen werd veelvuldig genoemd als reden voor het verzuim.

RMC+ preventiemedewerkers werkten veelal vanuit huis, preventieve gesprekken werden dan ook online of telefonisch gevoerd. Dat de uitgangspunten van het preventiewerk (zichtbaar zijn in de school, vroegtijdig signaleren van verzuim en snel handelen) dit schooljaar onvoldoende waar gemaakt konden worden moge duidelijk zijn. Toch waren de lijnen tussen onderwijs en gemeenten kort en werd de samenwerking over het algemeen als goed en constructief ervaren. Men werd gedwongen flexibel te zijn en te zoeken naar wat wél mogelijk was.

We weten nog niet precies wat de gevolgen van deze tijd zullen zijn, maar dat er nu en in de komende jaren veel werk aan de winkel is lijkt voor de hand liggend. Inmiddels hebben we de voorlopige Vsv-cijfers ontvangen van schooljaar 2020-2021 en zowel landelijk als regionaal zien we dat dit aantal helaas is toegenomen. Extra aandacht voor deze groep is beslist noodzakelijk.

Per 1 september 2020 is een start gemaakt met de nieuwe landelijke wettelijke Voorziening Vroegtijdig Aanmelden (VVA). Via deze voorziening wordt voor onderwijs en gemeenten inzichtelijk of leerlingen die afkomstig zijn uit het voortgezet onderwijs zich hebben ingeschreven bij een MBO instelling. In de provincie Groningen maakt de contactschool, het Noorderpoort, in samenwerking met het VO, leerplicht en RMC een analyse van alle VMBO examenkandidaten. De overstap van het VMBO naar het MBO is een belangrijke fase in het leven van jongeren. Gelukkig gaat deze overstap bij de meeste jongeren goed. En zo niet, dan krijgt de jongere uiteraard ondersteuning totdat hij wel een vervolgstap naar onderwijs of werk heeft gemaakt.

We streven naar een sluitende aanpak. Alle begeleiding, trajecten en projecten zijn erop gericht om jongeren op school te houden, terug te leiden naar onderwijs of een

Volgvel 4

passend alternatief te bieden. In deze coronacrisis is dit uiteraard een extra grote uitdaging.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.